

Vogelsterfte door landbouwvergiften

In het septembernummer 1962 van „Bird Study” (Vol. 9, no. 3, blz. 147 e.v.) publiceerde J. W. Macdonald gegevens over 186 dood gevonden vogels, die in 1960 werden onderzocht, waarbij in 41 pct van de gevallen vergiftiging als doodsoorzaak werd vastgesteld. Van de vogelsoorten die vooral gevaar lopen het slachtoffer te worden van landbouwvergiften, doordat zij zich op akkers voeden, was het percentage aanzienlijk hoger. Ook een aantal roofvogels en uilen bleek door vergift om het leven te zijn gekomen.

Zo werden in totaal één *sperwer* en twee *torenvalkjes* onderzocht, die alle drie met zaadontsmettingsmiddelen bleken te zijn vergiftigd. Van vier onderzochte *patrijzen* was er slechts één vergiftigd, van elf onderzochte fazanten echter zelfs tien stuks. Van vijf *stormmeeuwen* waren er drie omgekomen door fosforvergiftiging. Merkwaardig is, dat ook de enige onderzochte *drieteenmeeuw* (een soort die toch maar

zelden op akkers komt), door ontsmettingsmiddelen bleek te zijn omgekomen. Van zeven tamme duiven bleken er twee te zijn vergiftigd, van 27 houtduiven waren er 24 vergiftigd. Van de twee kerkuilen één, van de vier bosuilen drie, evenals de enige ransuil. Van de drie veldleeuweriken twee (de derde was zover verteerd dat onderzoek niet mogelijk was), van twee roeken één, evenals de enige koolmees. Van de vijf zanglijsters waren er drie vergiftigd, van de negen merels drie, van de vijf groenlingen vier, evenals alle vijf de onderzochte vinken, de twee kepen en de enige geelgors. Van de tien onderzochte huis-mussen waren er slechts twee door vergiften gestorven, de twee ringmussen daarentegen allebei.

- *Het adres van J. W. Macdonald luidt: Ministry of Agriculture, Fisheries and Food, Veterinary Laboratory, Lasswade, Midlothian, Gr. Britain.*

Ook in de Nederlandse land-, tuin- en bosbouw wordt intensief gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. Het lijkt daarom dringend gewenst te onderzoeken of normale toepassing van deze pesticiden ook hier een nadelige invloed op de vogelstand heeft. Hierbij wordt vooral gedacht aan de zgn. gechloroerde koolwaterstoffen, die naar zojuist bekend is geworden, deze zomer ook zijn aangetroffen in het ei van een paar visarenden, dat tevergeefs trachtte te broeden in de Schotse Hooglanden. Dit ei bevatte 2.7 ppm DDE, 0.5 ppm TDE en 0.4 ppm DDT. (med. P. J. Conder).

Op verzoek van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels is daarom dezer dagen, onder voorzitterschap van Prof. H. van Genderen, directeur van het Instituut voor Veterinaire Farmacologie der Rijksuniversiteit te Utrecht, overleg gepleegd tussen vertegenwoordigers van een aantal instituten en organisaties, die zich reeds incidenteel met dergelijk onderzoek bezig houden of aan intensivering ervan kunnen bijdragen. De noodzaak van nader onderzoek werd algemeen erkend. Het bleek wenselijk hiervoor een speciale werkgroep te vormen, die de uitvoering ervan (door bestaande instituten) en de coördinatie zal organiseren. Prof. van Genderen heeft de leiding van de voorlopige werkgroep op zich genomen.

Men wordt verzocht voorlopig nog geen dood gevonden vogels voor onderzoek op te zenden, met uitzondering van roofvogels en uilen, welke men gelieve te zenden aan het Zoologisch Museum, Plantage Middenlaan 53 te Amsterdam-C. Men wordt dringend verzocht geen vogels rechtstreeks aan b.v. het Centraal Diergeneeskundige Instituut te Rotterdam te zenden, omdat dit thans een stroom van vogels beslist niet kan verwerken. De vorming van de (voorlopige) werkgroep heeft juist ten doel een doelmatige taakverdeling en coördinatie van het onderzoek te bevorderen. (In enkele tijdschriften werd juist het C.D.I. genoemd als adres, waaraan te onderzoeken vogels kunnen worden opgezonden, doch men wordt verzocht hieraan geen gevolg te geven en uitsluitend vogels te zenden naar het Zoölogisch Museum te Amsterdam.)

De voorlopige werkgroep hoopt spoedig nadere mededelingen te kunnen doen.

- *Het adres van de voorlopige werkgroep is: Drs. J. H. Koeman, Instituut voor Veterinaire Farmacologie, Biltstraat 172, Utrecht.*